

A mezőgazdasági eredetű élelmiszeripari nyersanyagok objektív minősítésére vonatkozó kutatások feladatai és az utóbbi évek jelentősebb eredményei Magyarországon

SZILÁGYI JÓZSEF és SPANYÁR PÁL
Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium, Budapest

Érkezett: 1973. november 27.

Hazánkban 1970-ben az élelmiszertermelés megjavítása érdekében egy igen jelentős tervszerű munka indult meg. Megkezdődött annak vizsgálata, hogy a mezőgazdasági eredetű élelmiszeripari nyersanyagok igazságos, objektív minősítése és korszerű átvétele – a hazai adottságok mellett – minden egyes termék-nél külön-külön mi módon lenne keresztülvihető.

Ismeretes, hogy az élelmiszeriparban a felhasznált nyersanyagok ára általában az összes termelési költségek 50%-át meghaladja, sőt egyes esetekben azok 82–92%-át is eléri. Nyilvánvaló, hogy az élelmiszerek árának kialakulásában a nyersanyag értékelésének döntő szerepet kell játszania. Éppen ezért szükséges, hogy a nyersanyagokat termelő és az azokat feldolgozó üzemek között a nyersanyag átvétele annak valódi értéke alapján történjék. Az átvételnek ezt a módját nevezzük objektív átvételnek.

Objektív átvétel azonban csak akkor lehetséges, ha az élelmiszer-nyersanyagok érték szerinti minősítése a valódi értékre jellemző tényezők alapján objektív minősítési eljárással, objektív eszközökkel és tárgyilagos körülmények között megy végbe.

Ez a felismerés nem új. Magyarországon is már régen megindultak a törekvések mind a mezőgazdaság, mind az ipar oldaláról igazságosabb, pontosabb és egyszerűbb átvétel megvalósítása érdekében. E tekintetben a különböző nyersanyagoknál igen különböző eredményeket értek el.

1968-ban általában még az volt a jellemző, hogy az átvételnél néhány külső tulajdonság alapján elvégzett minősítés után az ellenérték kiszámítása csupán az áru súlya alapján történt.

Az objektív minősítés és átvétel általános bevezetésének megvalósítását a Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium 1968-ban határozta el és elrendelte olyan részletes kutatási program kidolgozását, amelyek a legfontosabb mezőgazdasági termények és termékek rendszeresebb és racionálisabb átvételének feltételeit feltárja, illetőleg termékenként megállapítja azokat az eljárásokat, amelyeknek segítségével az áru valódi értéke megállapítható és a megfelelő minősítés alapján igazságos ár kialakítható.

A kérdés megoldásának első feladata volt a hazai helyzet részletes és alapos megismerése, ugyanakkor a külföldi gyakorlat feltárása és ennek alapján a tennivalók összegezése. E munkát a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet végezte el, amely eredményeit egy részletes tanulmányban foglalta össze. A ta-